

Groepsvorming: van de Gouden tot en met de Confettiweken

Groepsvorming is het hele jaar belangrijk en behelst meer dan alleen inzet tijdens de Gouden Weken. Melissa Bakker, adviseur sociale veiligheid bij Stichting School & Veiligheid houdt zich naast gender- en seksuele diversiteit bezig met het thema pesten: “Gedurende het schooljaar is het belangrijk de afspraken regelmatig onder de loep te nemen, om verstoringen en kleine problemen te voorkomen.” Ook de afsluiting van het jaar neemt een belangrijke plek in.

Tekst: Wiesette Haverkamp

“De school is een kleine gemeenschap waarin je groepsnormen samen bespreekt en regels afspreekt. Het is raadzaam om hier continu aandacht aan te besteden. Leef het voor en stimuleer elkaar. Ook is het belangrijk regelmatig stil te staan bij gemaakte afspraken met vragen als ‘wat gaat goed? Wat is nog moeilijk? Is er bijstelling nodig?’. “Je gaat als leraar met de klas hierover in gesprek. Dat wij-gevoel is heel belangrijk, daardoor worden de met elkaar overlegde normen breed gedragen.”

Het einde van het schooljaar is eveneens van betekenis. “De Respect Foundation noemt deze periode feestelijk de Confettiweken. Wij vinden dat een heel passende term”, vertelt Melissa. “Tijdens de Confettiweken reflecteer je niet alleen op wat je cognitief geleerd hebt, maar kijk je ook sociaal-emotioneel terug: welke kleine levenslessen hebben we geleerd? Door daarbij stil te staan, bekijken deze lessen. Je kunt samen terugdenken aan leuke herinneringen en successen vieren. Het is ook waardevol om stil te staan bij verdrietige momenten

en de manier waarop je troost bij elkaar hebt gevonden. Al deze terugblikken versterken het gemeenschapsgevoel en de onderlinge relaties.”

Leerlingen voelen richting zo’n einde van het jaar haarfijn aan dat er verandering op komst is, legt Melissa uit. “Afscheid nemen maakt emoties los, ook als je ‘gewoon’ naar de volgende groep gaat. Bied hier ruimte voor. Leerlingen kunnen een nieuwe leraar krijgen, en er kunnen leerlingen vertrekken of bij komen. Er is die laatste periode nog wat werk te doen en er speelt vermoeidheid. Daardoor kunnen normen onder druk komen te staan. Leerlingen kunnen een beetje gaan muiten, of gaan juist achterover leunen. Dan is het voor het groepsgevoel heel waardevol om successen en kwaliteiten te vieren.”

Melissa heeft wel wat ideeën voor de Confettiweken. “Maak bijvoorbeeld een ‘Muur van trots’, suggereert ze. “Je creëert dan een muur vol herinneringen met tekst en beeld. Ook het digibord kun je gebruiken, dan kun je filmpjes toevoegen.” Een ander idee dat Melissa noemt, is de ‘herinneringenpot’. Hierin stop je briefjes met herinneringen

Ideeën

De Respect Foundation deelt ideeën voor de Confettiweken.

PO

VO

van leerlingen en de leraar. “Elke dag kun je daar een herinnering uit halen om samen bij stil te staan.” In de zomervakantie staat groepsvorming niet stil. “Leerlingen spreken buiten school af. Ook zijn ze zelf enorm in ontwikkeling. Zes weken is lang op een kinderleven. Je ziet na de zomervakantie vaak dat ze flink veranderd zijn. Zelfs als je dezelfde klas opnieuw hebt, kan blijken dat je niet op dezelfde voet verder kan gaan als voor de vakantie.

De Gouden Weken na de zomervakantie zijn belangrijk om een sociaal veilig klimaat neer te zetten. “Zet het fundament neer voor een positief en veilig groeps-klimaat. Wanneer er een sociaal veilige sfeer hangt in de klas, leren de kinderen cognitief ook beter, het is wat dat betreft echt een basis. Het is belangrijk dat je de regels als voorbeeld zelf ook naleeft en dat je ze bewaakt.” Je kunt in die periode dagelijks een groepsvormende activiteit doen. “Dat kan ook een korte energizer zijn”, geeft Melissa aan.

Melissa raadt aan om echt de tijd te nemen en interesse te tonen in wat de leerling bezighoudt op school en thuis. “Ontdek waar hun kwaliteiten liggen. Dat hoeft niet alleen ‘rekenen’ te zijn, maar kan ook ‘behulpzaamheid’ zijn. Creëer een warme band met je leerlingen door ook één-op-één-momenten te hebben. Het kost maar een paar minuten tijd om even te checken bij een leerling om te horen hoe het gaat. Neem een open en nieuwsgierige houding aan en wees soms stil om echt te luisteren. Maak ook persoonlijk contact met de ouders.” Deelname aan de Week tegen Pesten past ook goed binnen de Gouden Weken, vertelt Melissa. Dit jaar is de Week Tegen Pesten van 23 tot en met 27 september. Het thema is roddelen. “De slogan van dit jaar is ‘Denk ff na als het om geklets gaat’.

Melissa Bakker

Met een mooi openingsfilmpje en het nodige lesmateriaal proberen we kinderen en jongeren bewust te maken van roddelen. En wat doe je nou als je een roddel hoort? Deel je dat, vertel je dat door? We willen graag dat leerlingen nadenken over de impact op medeleerlingen wanneer ze dit doen en dat ze een keuze hebben in eigen handelen.”

Meer informatie: weektegenpesten.nl

Hier kun je meer over het thema lezen, een poster aanvragen en jezelf op de kaart zetten om te laten zien dat je samen met andere scholen optrekt tegen pesten.

